

ਰਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ

(13:24-52)

ਰਾਜ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਜਾਣੀਆਂ ਪਛਾਣੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ।

ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਧੂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (13:24-33)

ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ (13:24-30)

²⁴ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਭਈ ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਬੀ ਬੀਜਿਆ। ²⁵ਪਰ ਜਦ ਲੋਕ ਸੌਂ ਰਹੇ ਸਨ ਤਦ ਉਹ ਦਾ ਵੈਰੀ ਆਇਆ ਅਰ ਉਹ ਦੀ ਕਣਕ ਵਿਚ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਬੀਜ ਗਿਆ। ²⁶ਅਰ ਜਦ ਅੰਗੂਰੀ ਨਿੱਕਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਲੱਗੇ ਤਦ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਵੀ ਦਿਸ ਪਈ। ²⁷ਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਚਾਕਰਾਂ ਨੇ ਕੋਲ ਆਣ ਕੇ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਭਲਾ, ਸੁਆਮੀ ਜੀ, ਤੁਸਾਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਬੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੀਜਿਆ? ਫੇਰ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਕਿੱਥੋਂ ਆਈ? ²⁸ਉਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੈਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਤਾਂ ਚਾਕਰਾਂ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਜੇ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰੀਏ? ²⁹ਪਰ ਉਹ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਨਾ, ਮਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਣਕ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਪੁੱਟ ਲਓ। ³⁰ਵਾਢੀ ਤੋੜੀ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਰਲੇ ਮਿਲੇ ਵਧਣ ਦਿਓ ਅਰ ਮੈਂ ਵਾਢੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਵੱਢਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਾਂਗਾ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫੂਕਣ ਲਈ ਉਹ ਦੀਆਂ ਪੂਲੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹੋ ਪਰ ਕਣਕ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਠੇ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰੋ।

ਆਇਤ 24. ਮੱਤੀ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਯਿਸੂ ਬੇੜੀ ਵਿਚ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ (13: 1, 2)। ਬੀ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਬਾਅਦ (13:3-9), ਯਿਸੂ ਨੇ ਭੀੜ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ (ਵੇਖੋ 13:31, 33)। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵੀ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ (13:31, 33, 44, 45, 47)। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਬੀ ਬੀਜਿਆ। ਆਇਤ 25 ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਬੀ ‘ਕਣਕ’ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਚੰਗਾ ਬੀ ਬੀਜਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹ ਚੰਗੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਵਾਢੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ।

ਆਇਤ 25. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨੌਕਰ ਸੌਂ ਰਹੇ ਸਨ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਲਸੀ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਂ ਗਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੌਣ ਨਾਲ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਆ ਕੇ ਬੀਜੀ ਗਈ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ‘ਡਾਰਨੇਲ’ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਵੇਖੋ NEB)। ਜੇ ਪਰਾਚੀਨ

ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾਇਤ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਰਾਈ ਘਾਹ 'ਵਿਸ਼ਦਾਰ ਡਾਰਨੇਲ' ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡਾਰਨੇਲ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਕਣਕ ਖਾ ਲੈਣ ਤੇ ਬੰਦਾ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੈਰੀ ਦਾ ਖੇਤ ਵਿਚ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਬੀਜਣ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੋਮੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ।¹ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਏ ਹੋਣਗੇ।

ਆਇਤਾਂ 26-28. ਜਦ ਅੰਗੂਰੀ ਨਿੱਕਲੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਲੱਗੇ ਤਦ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਵੀ ਦਿਸ ਪਈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਨੂੰ ਕਣਕ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਦ ਉਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨਿੱਕਲ ਆਏ ਤਾਂ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਸਾਫ਼ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਚਾਕਰਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ, ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ (*oikodespotes*) ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਇਕਦਮ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੈਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ!' ਚਾਕਰਾਂ ਨੇ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਨੂੰ ਪੁੱਟ ਦੇਣਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਸੀ ਕਿ ਕਣਕ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਬਗੈਰ ਇਸਨੂੰ ਪੁੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤਦ ਤਕ ਦੋਹਾਂ ਬੂਟਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਐਨੀਆਂ ਜੁੜ ਗਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਨੂੰ ਪੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਣਕ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁੱਟ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 29, 30. ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੁਝਾਅ ਬੜਾ ਸਿਆਣਪ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਸਲ ਦੇ ਪੱਕਣ ਤਕ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਅਤੇ ਕਣਕ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧਣ ਦੇਣ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਵਾਢੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲ ਕੱਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅੱਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਤਦ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਣਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 3:12; 6:26)। ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਨੂੰ ਕਣਕ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਕਰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। (1) ਜਦ ਕਣਕ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਤੇ-ਉੱਤੇ ਕੱਟ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖੇਤ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। (2) ਵਾਢੀ ਵੇਲੇ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਅਤੇ ਕਣਕ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਡ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਕਣਕ ਨੂੰ ਪੀਹਣ ਲਈ ਭਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਇਕ ਥਾਂ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। (3) ਮਾੜੇ ਬੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਫਸਲ ਪਿਸਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਗੇ ਬੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜਾ ਢੰਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਾਲੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੇ ਵਰਤਿਆ।

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਬੀ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਾਂਗ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਾ ਅਰਥ ਵੀ ਸਮਝਾਇਆ (13:36-43)।

ਰਾਈ ਦਾ ਬੀ (13:31, 32)

³¹ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਭਈ ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਰਾਈ ਦੇ ਇਕ ਦਾਣੇ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਲੈਕੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਬੀਜਿਆ ³²ਉਹ ਤਾਂ ਸਭ ਬੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦ ਉਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਰੁੱਖ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਪੰਛੀ ਆਣ ਕੇ ਉਹ ਦੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵਸੇਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਇਤਾਂ 31, 32. ਅਗਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਰਾਈ ਦੇ ਇਕ ਦਾਣੇ

ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਬੀ ਮੂਲੋਂ ਸਭ ਬੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਹ ‘ਜੜੀ ਬੂਟੀ’ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਬੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਰਾਬੀ ਦੇ ਬੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸਾਰੇ ਬੂਟਿਆਂ ਦੇ ਬੀਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਫਲਿਸਤੀਨ ਨਾਲ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜੜੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਨਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਾਬੀ ਦਾ ਬੀ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਅਕਾਰ ਲਈ (‘ਰਾਬੀ ਦੇ ਬੀ ਜਿਨਾਂ ਛੋਟਾ’) ਮੁਹਾਵਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਸੀ।^੧ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ (17:20; ਲੂਕਾ 17:6)। ਰਾਬੀ ਦਾ ਬੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਫਲਿਸਤੀਨ ਦੇ ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਉੱਗਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਉੱਗਣ ਵਾਲੇ ਬੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਸਮੁੰਦਰ ਕੰਢੇ ਉਗਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸਮ ਐਨੀ ਵੱਡੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ‘ਰੁੱਖ’ ਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ।^੨ ਡਬਲਯੂ. ਐਫ. ਅਲਬਾਈਟ ਅਤੇ ਸੀ. ਐਫ. ਮੰਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਲੀਲ ਦੀ ਝੀਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਾਬੀ ਦੀ ਝਾੜੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦਸ ਫੁੱਟ ਤਕ ਉੱਚੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।^੩ ਚੰਗੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੋਣ ਤੇ ਇਹ ਪੰਦਰਾਂ ਫੁੱਟ ਤਕ ਵੀ ਉੱਚੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਬੀ ਦੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਲ ਦੇ ਕੁਝ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਐਨੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਵਸੇਰਾ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

‘ਰੁੱਖ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਾਬੀ ਦੇ ਬੂਟੇ ਦੀ ਅਤਕਥਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਬਿਆਰ ਰੁੱਖ ਦੀ ਟਹਿਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜ ਵਿਚ ਲਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ‘ਵਧੀਆ ਬਿਆਰ’ ਬਣ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੇ ਆਣ ਕੇ ਇਸਦੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ ਵਿਚ ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਣਾਉਣੇ ਸਨ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 17:22-24; ਵੇਖੋ 31:2-18; ਦਾਨੀਏਲ 4:10-12, 19-22)।

ਰਾਬੀ ਦੇ ਬੀ ਵਾਂਗ ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਛੋਟਾ ਹੋਣਾ ਸੀ ਪਰ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਇਸਨੇ ਵੱਡਾ ਬਣ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਪਰ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਰਾਜ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਫੈਲ ਜਾਣਾ ਸੀ (28:19; ਮਰਕੁਸ 16:15)। ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਯਹੂਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।^੪

ਖ਼ਮੀਰ (13:33)

^{੩੩}ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਖ਼ਮੀਰ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹ ਨੂੰ ਇਕ ਤੀਵੀਂ ਨੇ ਲੈ ਕੇ ਤਿੰਨ ਸੇਰ ਆਟੇ ਵਿਚ ਮਿਲਾਇਆ ਐਥੋਂ ਤੇੜੀ ਜੋ ਸਾਰਾ ਖ਼ਮੀਰਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਆਇਤ 33. ਖ਼ਮੀਰ ਬੈੜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਤੀਵੀਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬੈੜ ਦੇ ਗੁੰਨੇ ਹੋਏ ਆਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਕਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਖ਼ਮੀਰਾ ਆਟਾ ਕੱਢ ਲੈਂਦੀ ਅਤੇ ਬੈੜ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਉਹ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਖ਼ਮੀਰ ਨਵੇਂ ਆਟੇ ਵਿਚ ਗੁੰਨਣ ਵੇਲੇ ਮਿਲਾ ਦਿੰਦੀ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:6)।^੧ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸੇਰ ਆਟਾ (ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਬੁਸ਼ੇਲ) ਇਕ ਸੌ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਰਜਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।^੨

ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਖ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (16:6-12; ਲੂਕਾ 12:1; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:6-8; ਗਲਾਤੀਆਂ 5:9)। ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਪਸਾਹ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖ਼ਮੀਰ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸਦੇ

ਇਲਾਵਾ ਹੋਕਲ ਵਿਚ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੱਠ ਬਲੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖ਼ਮੀਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 6: 14-18)। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਕਸਦ ਉਸ ਢੰਗ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਜ ਭਾਵ ਕਲੀਸੀਆ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਫੈਲਣਾ ਸੀ। ਆਟੇ ਵਿਚ ਖ਼ਮੀਰ ਵਾਂਗ ਰਾਜ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਇਮ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪੂਰੇ ਰੋਮੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚ ਫੈਲ ਗਿਆ (ਰੋਮੀਆਂ 10: 18; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:23)। ਆਟੇ ਵਿਚ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਖ਼ਮੀਰ ਵਾਂਗ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਰ ਫੈਲ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਵਕਫ਼ਾ (13:34-43)

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ (13: 34, 35)

³⁴ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੋਲਦਾ। ³⁵ਤਾਂ ਜਿਹੜਾ ਬਚਨ ਨਬੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰਾ ਹੋਏ ਕਿ-

ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਾਂਗਾ,
ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਉਚਾਰਾਂਗਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮੁੱਢੇ ਗੁਪਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਆਇਤ 34. ਮਸੀਹ ਹਰ ਗੱਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੱਤੀ ਨੇ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਸਚਿਆਈ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਦੋਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ: ‘‘ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੋਲਦਾ’’ (ਤੂਲਨਾ ਕਰੋ ਯੂਹੰਨਾ 1:3)।

ਆਇਤ 35. ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮਕਸਦ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਮੱਤੀ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਯਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਉਸਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ (13: 10-17)। ਇੱਥੇ ਮੱਤੀ ਨੇ ਆਪ ਯਿਸੂ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਉਸਦਾ ਢੰਗ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਇਸ ਨਬੂਵਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਬਚਨ ਨਬੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰਾ ਹੋਏ ਵਾਕ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਇਸ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (1:22 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)।^੯

ਜ਼ਬੂਰ 78 ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ, ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸਾਪ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਾਪ ਦਾ ਉਦ ਵੱਲੋਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ‘‘ਨਬੀ’’ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ (1 ਇਤਿਹਾਸ 16:4-7; 25:1, 2; 2 ਇਤਿਹਾਸ 29:30)। ਇਹ ਪਛਾਣ ਆਇਤ 35 ਵਿਚ ‘‘ਨਬੀ’’ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ।^੯ ਜ਼ਬੂਰ 78 ਵਿਚ ਅਸਾਪ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਅਤੇ ‘‘ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਆਉਣੀਆਂ

ਸਨ, ਗੌਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਂਦਿਆ।’¹⁰

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਜ਼ਬੂਰ 78:2 ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਲਾਈਨ ‘ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਾਂਗਾ,’ ਸਪਤਤੀ ਅਨੁਵਾਦ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਜੀ ਲਾਈਨ, ‘ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਉਚਾਰਾਂਗਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮੁੱਢੇ ਗੁਪਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ’ ਇਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ।¹¹ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਮੱਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਵਿਚ ‘ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ,’ ‘ਰਾਜ ਦੇ ਭੇਤ’ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ (13:11; ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2:7-10; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:3-14; 3:9; ਕੁਲੋਸੀਆਂ 2:2, 3)।

ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (13:36-43)

³⁶ਤਦ ਉਹ ਭੀੜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲ ਆਣ ਕੇ ਕਿਹਾ ਜੋ ਖੇਤ ਦੀ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸ।³⁷ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹੜਾ ਚੰਗਾ ਬੀਜ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ।³⁸ਖੇਤ ਜਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਬੀ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਦੁਸ਼ਟ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ।³⁹ਅਤੇ ਜਿਸ ਵੈਰੀ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਬੀਜਿਆ ਉਹ ਸ਼ੈਤਾਨ ਹੈ। ਵਾਢੀ ਦਾ ਵੇਲਾ ਜੁੱਗ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ ਅਰ ਵੱਢਣ ਵਾਲੇ ਦੂਤ ਹਨ।⁴⁰ਸੋ ਜਿਸ ਪਰਕਾਰ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਗ ਵਿਚ ਫੁਕੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸੇ ਪਰਕਾਰ ਇਸ ਜੁੱਗ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਵੇਗਾ।⁴¹ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣਿਆਂ ਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਘੱਲੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਠੋਕਰ ਖੁਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕੁਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰੇਗਾ⁴²ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਖਦੇ ਭੱਠੇ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦੇਣਗੇ। ਉੱਥੇ ਰੋਣਾ ਅਰ ਕਚੀਚੀਆਂ ਵੱਟਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।⁴³ਤਦ ਧਰਮੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੁਰਜ ਵਾਂਗ ਚਮਕਣਗੇ। ਜਿਹ ਦੇ ਕੰਨ ਹੋਣ ਸੇ ਸੁਣੇ।

ਆਇਤ 36. ਯਿਸੂ ਭੀੜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰ ਵਿਚ ਚਲਿਆ ਗਿਆ (13:1)। ਇਹ ਗੱਲ ਕਫ਼ਰਨਾਹੂਮ ਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਪਤਰਸ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਾਮ ਚੇਲੇ ਦੇ ਘਰ ਦੀ (ਵੇਖੋ 4:13)। ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ, ਉਹਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆਣ ਕੇ ‘ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ’ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ (ਵੇਖੋ 13:24-30)।

ਆਇਤਾਂ 37-39. ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੇ ਰੂਪਕ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੁੱਖ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ।

1. ‘ਜਿਹੜਾ ਚੰਗਾ ਬੀ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ।’ ਬੀ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਚ (13:18-23) ਬੀ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬੀ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ‘ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ’ ਦੱਸਿਆ।

2. ‘ਖੇਤ ਜਗਤ ਹੈ।’ ਇਹ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਖੇਤ’ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਬੀ ਬੀਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਲੀਸੀਆ ਹੈ। ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਖੇਤ ਜਗਤ ਹੈ,’ ਭਾਵ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਲੋਕ ਮਿਲੇ ਜੁਲੇ ਹਨ।

3. ‘ਚੰਗਾ ਬੀ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁੱਤਰ’ ਹੈ। ‘ਚੰਗਾ ਬੀ’ ਬੀ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਾਂਗ ‘ਰਾਜ ਦਾ ਵਚਨ’ ਨਹੀਂ (13:19) ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਇੱਥੇ ‘ਰਾਜ ਦੇ ਪੁੱਤਰ’ ਹੈ। ਮੱਤੀ 8:12 ਵਿਚ ‘ਰਾਜ ਦੇ ਪੁੱਤਰ’ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਾਰਿਸ

ਹਨ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਚੇਲਿਆਂ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਸਚਮੁਚ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਹਨ।

4. ‘ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਦੁਸ਼ਟ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ।’ ਇਹ ਲੋਕ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਚੇਲੇ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ‘ਪੁੱਤਰਾਂ’ ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਫ਼ਰਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ ਜਾਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ।

5. ‘ਜਿਸ ਵੈਰੀ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਬੀਜਿਆ ਉਹ ਸ਼ੈਤਾਨ ਹੈ।’ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ‘ਵੈਰੀ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 10:19; 1 ਪਤਰਸ 5:8)। ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਅਤੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

6. ‘ਵਾਢੀ ਦਾ ਵੇਲਾ ਜੁਗ ਦਾ ਅੰਤ ਹੈ।’ ਵਾਢੀ ਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਆਮਤ ਦੇ ਰੂਪਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ‘ਅੰਤ’ (*sunteleia*) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਖਾਤਮਾ’ ਜਾਂ ‘ਪੂਰਣਤਾ’ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 13:40, 49; 24:3; 28:20)। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ‘ਰਾਜ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ’ ਨੂੰ ਕਿਆਮਤ ਦੇ ਦਿਨ ਆਖ਼ਰੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤਕ ਦੁਸ਼ਟ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ।

7. ‘ਵੱਢਣ ਵਾਲੇ ਦੂੜ ਹਨ।’ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (24:31; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 14:14-20)।

ਆਇਤਾਂ 40-42. ਇੱਥੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਸਾੜ ਦੇਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਜੁੱਗ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸਮਾਨਤਾ ਵਿਖਾਈ। ਵਾਢੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣਿਆਂ ਦੂੜਾਂ ਨੂੰ ਘੱਲੇਗਾ (ਵੇਖੋ 16:27; 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1:7) ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਭਾਵ ‘ਜਗਤ’ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਠੋਕਰ ਖੁਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕੁਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਦਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਖਦੇ ਭੱਠੇ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਦਾਨੀਏਲ 3:6; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 20:10, 14, 15)। ਇਹ ਭੱਠਾ ਨਰਕ, ਜਾਂ ‘ਜਹੰਨਮ’ (*gehenna*) ਭਾਵ ਕਦੇ ਨਾ ਬੁਝਣ ਵਾਲੀ ‘ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਅੱਗ’ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ (25:41; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 9:44)। ਮੱਤੀ ਵਿਚ ਕਿਆਮਤ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਹੋਈ ਹੈ (3:10; 5:22; 7:19; 13:40, 42; 18:8, 9; 25:41)। ਬਦਕਾਰ ਲੋਕ ਸੰਤਾਪ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਰੋਣਾ ਅਰ ਕਚੀਚੀਆਂ ਵੱਟਣਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ 8:12; 22:13)।

ਆਇਤ 43. ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਆਮਤ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਨੂੰ ਇਕ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ: ‘ਤਦ ਧਰਮੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਚਮਕਣਗੇ’ (ਵੇਖੋ 25:34; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:24)। ਅਬਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਧਰਮੀ ਲੋਕ ‘ਸੂਰਜ’ ਵਾਂਗ ਚਮਕਣਗੇ (ਵੇਖੋ ਦਾਨੀਏਲ 12:3; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21:23; 22:5)। ਫਿਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕੀਤਾ: ‘ਜਿਹਦੇ ਕੰਨ ਹੋਣ ਸੋ ਸੁਣੇ’ (13:9 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)।

ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (13:44-50)

ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ (13:44)

⁴⁴ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਉਸ ਧਨ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਖੇਤ ਵਿਚ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਲੱਭ ਕੇ ਲੁਕਾ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਉਹ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਖੇਤ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਲੈ ਲਿਆ।

ਆਇਤ 44. ਯਿਸੂ ਨੇ ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਿੱਤੇ (13:44-50)। ਪਹਿਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੇਤ ਵਿਚ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਧਨ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਲੁਕਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ (25:25)। ਅਜਿਹਾ ਖ਼ਾਸਕਰ ‘‘ਖ਼ੁਸ਼ੀਬਤ ਅਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।’’¹² ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਫ਼ਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚ ਬੇਕਾਬੂ ਭਰਸਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਮੁਜ਼ਰਮਾਂ ਅਤੇ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਟੋਲਿਆਂ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਦੱਬ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।¹³ ਕੁਮਰਾਨ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਇਸਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਕੁਮਰਾਨ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਪੱਤਰਿਆਂ ਵਿਚ ਫ਼ਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚ ਲੁਕਣ ਦੇ ਚੋਹੰਠ ਥਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸੋਨਾ, ਚਾਂਦੀ, ਖ਼ੂਬਬੂਦਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਿਆਂ ਸਣੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੱਬੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਤੇ ਠੋਕਰ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੁਕਾ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਚੱਲ ਸਕੇ। ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਰੇ ਉਸਨੇ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦ ਲਿਆ।

ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਰੂਹਾਨੀ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਅਨੈਤਿਕ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 16:1-9)। ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖ਼ੇਤ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇ। ਉਸਦਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।¹⁴ ਦੂਜਾ, ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਖੇਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰੱਬੀਆਂ ਨੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦਣ ਦਾ ਕੀ ਮਕਸਦ ਸੀ। ਮਾਲਕ ਖੇਤ ਨੂੰ ‘‘ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ’’¹⁵ ਵੇਚਣ ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤੀਜਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਬੰਦੇ ਵਿਚ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਝ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਹੀ ਨੱਸ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਉਸ ਨੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦਣਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।¹⁶

ਅਸੀਂ ਇਸ ਬੰਦੇ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਤੇ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ। ਖ਼ੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਉਸ ਖੇਤ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਤਿਆਗ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਉਸ ਬੰਦੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕੀਮਤ ਬਹੁਤੀ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਹੈ (6:33; ਲੂਕਾ 18:28-30; ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:8, 9)।

ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ (13: 45, 46)

⁴⁵ਫੇਰ ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਇਕ ਬੁਪਾਰੀ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਚੰਗੇ ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ⁴⁶ਜਦ ਉਹ ਨੂੰ ਇਕ ਮੋਤੀ ਭਾਰੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਚ ਕੇ ਉਹ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਲਿਆ।

ਆਇਤਾਂ 45, 46. ਫਿਰ ਜਿਸੂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇਕ ਵਪਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜਾ ਚੰਗੇ ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ‘ਚੰਗੇ ਮੋਤੀ’ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਮੋਤੀਆਂ ਵਿਚ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ (ਅੱਯੂਬ 28: 18; ਮੱਤੀ 7: 6; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2: 9; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 17: 4; 18: 11, 12, 16, 17; 21: 21)।¹⁷ ਸਿੱਪੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਣਨ ਕਰਕੇ ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੋਤਾਖੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਅਤੇ ਫ਼ਾਰਸ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚਲਾ ‘ਵਪਾਰੀ’ (*emporos*) ‘ਪਰਚੂਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ’ (*kapēlos*) ਦੇ ਉਲਟ ਇਕ ‘ਬੋਕ ਵਪਾਰੀ’ ਸੀ।¹⁸ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਦੂਰ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਚੰਗੇ ਮੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਮੋਤੀ ਭਾਰੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਐਨਾ ਕੀਮਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਚ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਮੁੱਲ ਲਿਆ।

ਪਿਛਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਾਂਗ ਹੀ (13: 44) ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ (ਰਾਜ) ਅਚਾਨਕ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਲਈ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਮਿਲਣਾ ਇਕ ਅਚੰਭਾ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਆਦਮੀ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਹਿੰਗਾ ਮੁੱਲਾ ਮੋਤੀ (ਰਾਜ) ਦੇ ਮਿਲਣ ਤੇ ਐਨਾ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ। ਦੋਹਾਂ ਵਿਰਤਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ।

ਜਾਲ (13: 47-50)

⁴⁷ਫਿਰ ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਇਕ ਜਾਲ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਝੀਲ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਭਾਂਤ ਦੇ ਮੱਛ ਕੱਛ ਸਮੇਟ ਲਿਆਇਆ। ⁴⁸ਜੇ ਜਾਂ ਉਹ ਭਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲੋਕ ਕੰਢੇ ਉੱਤੇ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲੈ ਆਏ ਅਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਖਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿਚ ਜਮਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਿਕੰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ⁴⁹ਜੇ ਜੁੱਗ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਤ ਨਿੱਕਲ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਧਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਅੱਡ ਕਰਨਗੇ। ⁵⁰ਅਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਖਦੇ ਭੱਠੇ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦੇਣਗੇ। ਉੱਥੇ ਹੋਣਾ ਅਰ ਕਚੀਚੀਆਂ ਵੱਟਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਇਤਾਂ 47, 48. ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੇ ਤੀਜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (13: 44-50) ਵਿਚ ਜਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਝੀਲ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ‘ਜਾਲ’ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ (*sagēnē*) ਜਿਸ ਤੋਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ (*seine*) ਨਿੱਕਲਿਆ ਹੈ, ਉੱਪਰਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਕਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਭਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਵਾਲੇ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਜਾਲਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਬੇੜੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਇਕ ਬੇੜੀ ਅਤੇ ਕੰਢੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਜਾਲ ਵਿਚ ਕਈ ਕੁਇਟਲ ਮੱਛੀ ਫੜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ ਜਦ ਜਾਲ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਹਰ ਭਾਂਤ ਦੇ ਮੱਛ-ਕੱਛ ਖਿੱਚ

ਲਿਆਇਆ। ਫੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਢੇ ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਖਰੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਕੰਮੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਖ਼ਾਸ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਨਿਕੰਮੀਆਂ’’ (sapro) ਤੋਂ ਭਾਵ ਮੂਲ ਵਿਚ ‘‘ਖ਼ਰਾਬ’’ ਜਾਂ ‘‘ਗਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ’’ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਉਹਦੇ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ‘‘ਬੁਰਾ,’’ ‘‘ਦੁਸ਼ਟ,’’ ਜਾਂ ‘‘ਮਾੜਾ’’ ਹੋਵੇ।¹⁹ ਮੱਛੀਆਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮੱਛੀਆਂ ‘‘ਖ਼ਰਾਬ’’ ਜਾਂ ‘‘ਗਲੀਆਂ’’ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਨਿਕੰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਮੱਛੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾ ਤਾਂ ਖੰਡ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਨੇ ਸਨ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 11: 10, 11), ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਛੀਆਂ ਤੋਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅੱਡ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕ੍ਰੇਗ ਐਸ. ਕੀਨਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘‘ਗਲੀਲ ਦੀ ਝੀਲ ਵਿੱਚੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਚੌਢੀ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜਾਂ ਖਾਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਸਨ ਅਤੇ ਫੜਨ ਵੇਲੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।’’²⁰ ਨਿਕੰਮੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਛੇਰੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਚੰਗੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।

ਆਇਤਾਂ 49, 50. ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਾਂਗ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਜੁਗ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਨਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ (ਵੇਖੋ 13:40)। ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਤੋਂ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਡ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੂਤਾਂ ਭਾਵ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ 13:41)। ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਖਦੇ ਭੱਠੇ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦੇਣਗੇ। ਉੱਥੇ ਰੋਣਾ ਅਰ ਕਚੀਚੀਆਂ ਵੱਟਣਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ 13:42)। ਕਿਆਮਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਭ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਲੋਕ ਕੌਣ ਹਨ ਅਤੇ ਕੌਣ ਨਹੀਂ।

ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (13:51, 52)

⁵¹ਕੀ ਤੁਸਾਂ ਇਹ ਸੱਭੋ ਕੁਝ ਸਮਝਿਆ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਹਾਂ ਜੀ। ⁵²ਤਦ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਗ੍ਰੰਥੀ ਜਿਹ ਨੇ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਾਈ ਹੈ ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੱਢਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਆਖ਼ਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈਣਾ ਸੀ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਯਿਸੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਆਇਤ 51. ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲੋਂ ਸਮਝਣਾ ਫ਼ਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਇਕ-ਇਕ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਵੀ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸੱਭੋ ਕੁਝ ਜੋ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਮਿਲਾ ਲਿਆ। ਉਸਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਵੇਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਆਇਤ 52. ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਅਰਥ ਸਾਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਹਰੇਕ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਹਨੇ ਸੁਰਗ ਦੇ

ਰਾਜ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਾਈ ਹੈ। ‘ਗ੍ਰੰਥੀ’ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਨਕਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਬਣਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ‘ਚੇਲਾ’ ਬਣ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਲੈਣਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 8: 19; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 4: 13)। ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਖ਼ਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੱਢਦਾ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ (thesauros) ਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ’’ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ‘‘ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ’’ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ‘‘ਗੋਦਾਮ’’ (2: 11 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ; 6: 19; 12: 35)। ‘‘ਪੁਰਾਣਾ’’ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਸੱਚਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ‘‘ਨਵਾਂ’’ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ।

~~~ ਸਬਕ ~~~

ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਦਾ ਖ਼ਮੀਰ (13:33)

ਯਿਸੂ ਨੇ ਖ਼ਮੀਰ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਖ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੀ ਸੀ।

1. ਖ਼ਮੀਰ ਗੁੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਆਟੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹ ਦਾ ਆਤਮਾ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਆਤਮਾ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੁੱਢਲੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਭਲੇ ਅਤੇ ਨੇਕ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਬੀਜੀ ਗਈ ਇੰਜੀਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

2. ਖ਼ਮੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਹਿਜੇ-ਸਹਿਜੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਖ਼ਮੀਰ ਹੀ ਮਸੀਹੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੰਜੀਲ ਕੋਈ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅਚਾਨਕ ਨਿਕਲੇ ਬਲਕਿ ਇਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿਕਲੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

3. ਖ਼ਮੀਰ ਤੌਣ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਇਸਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਪਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਖ਼ਮੀਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਉਪਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਪਾਪ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਲਾਜ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 1: 21)। ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (28: 18-20)। ਇਹ ਫੌਰਨ ਉਵੇਂ ਹੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਆਟੇ ਵਿਚ ਖ਼ਮੀਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

4. ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਾਲਾ ਖ਼ਮੀਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸੇਰ ਆਟੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਨਿਯਮ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪਸਾਰ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬੀਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ।

ਰਾਜ ਦੀ ਕੀਮਤ (13:44-46)

13: 44-46 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਬਕ ਦੀ ਕਿਉਂ ਲੋੜ ਹੈ? ਕੁਝ ਕਾਰਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:

1. ਇਸਦਾ ਮੁੱਲ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ, ਭਾਵ ਕਲੀਸੀਆ ਹੁਣ ਤਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗਾ ਸੰਸਥਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦੇ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਲਹੂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ (1 ਪਤਰਸ 1: 18, 19)।

2. ਇਸਦਾ ਮੁੱਲ ਇਸਦੇ ਫ਼ਾਇਦਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਆਉ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛੀਏ ਕਿ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਹਨ, ਇਸਦੇ ਕੀ ਫ਼ਾਇਦੇ ਹਨ?’

3. ਇਸਦਾ ਮੁੱਲ ਇਸਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮਸੀਹ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ (16: 18, 19), ਅਤੇ ਆਖ਼ਰੀ ਦਿਨ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:24)।

4. ਇਸਦਾ ਮੁੱਲ ਇਸਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਖ਼ੁਸ਼ਬਖ਼ਰੀ ਜਾਂ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਕੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਵਾਸਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ।

5. ਇਸਦਾ ਮੁੱਲ ਇਸਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਕਰਨਗੇ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:2; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:26, 27)। ਕਲੀਸੀਆ ਤੋਂ ਪਰਤ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਅਨਾਦੀਕਾਲ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਪਰਤ ਜਾਣਗੇ (2 ਥੋਮਸਲਨੀਕੀਆਂ 1:9; 1 ਪਤਰਸ 4:17)।

ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (13:44)

ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਤਿੰਨ ਅਹਿਮ ਸਬਕ ਹਨ।¹

1. *ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ*। ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਨਾਲੋਂ ਮਹਿੰਗਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ।

2. *ਕੁਰਬਾਨੀ*। ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਬੰਦੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਬਣਨ ਲਈ ਹਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਗਿਰਦੀ ਆਪਣਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ (16:24)।

3. *ਖ਼ੁਸ਼ੀ*। ਉਹ ਬੰਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਕੀਮਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਚ ਦੇਣ ਲਈ ਖ਼ੁਸ਼ ਸੀ। ਜਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਚਮੁਚ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵੱਡੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਚੇਲਾ ਬਣਨ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਉਹ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਉੱਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਡੇਵਿਡ ਸਟਿਵਰਟ

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ ਨਿਊ ਬਾਈਬਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, 2ਜੀ ਸੋਧ, ਸੰਪਾ. ਜੇ. ਡੀ. ਡਾਗਲਸ ਅਤੇ ਨੌਰਮਨ ਹਿਲਾਇਰ (ਵ੍ਹੀਟਨ, ਇਲਿਨੋਇ: ਟਿੰਡੇਲ ਹਾਊਸ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1982), 948 ਵਿਚ ਐਫ਼ ਐਨ. ਹਾਰਪਰ, ‘‘ਪਲਾਂਟਸ।’’
² ਮਿਸ਼ਨਾਰ ਟੋਰੋਂਥੋ 8.8; ਵੇਖੋ ਨਿੱਡਾ 5.2. ³ ਟਾਲਮੁਡ ਕੇਟੁਬੋਥ 111ਬੀ। ⁴ ਡਬਲਯੂ. ਐਫ਼. ਅਲਬ੍ਰਾਈਟ ਐਂਡ ਸੀ. ਐਸ. ਮੰਨ, ਮੈਥਿਊ, ਦ ਐਂਕਰ ਬਾਈਬਲ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਸਿਟੀ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਡਬਲਡੇ ਐਂਡ ਕੰ., 1971), 169. ⁵ ਏਨੋਕ 90.30, 33, 37. ⁶ ਵੇਖੋ ਲਿਓਨ ਮੌਰਿਸ, ਦ ਗੌਸਪਲ ਅਕਾਰਡਿੰਗ ਟੂ ਮੈਥਿਊ, ਪਿੱਲਰ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਜ਼ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1992), 353. ⁷ ਕ੍ਰੇਗ ਐਸ. ਕੀਨਰ, ਦ ਆਈਵੀਪੀ ਬਾਈਬਲ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਡਾਊਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰਵਰਸਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1993), 84. ⁸ ਕੁਝ ਪੁਰਾਤਨ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਯਸਾਯਾਹ’’ ਨੂੰ ਨਬੀ ਦੇ ਰੂਪ

ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਬਰੂਸ ਐਮ. ਮੈਜ਼ਗਰ, *ਏ ਟੈਕਸਚੂਅਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਜਿਲਦ 2ਜੀ (ਸਟੱਟਗਰਟ: ਜਰਮਨ ਬਾਈਬਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, 1994), 27 ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਵੇਖੋ। ⁹ਜ਼ਬੂਰ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਵੀ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:29, 30 ਵਿਚ ‘ਨਬੀ’ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ¹⁰ਐਡੀ ਕਲੋਰ, *ਸਾਮਜ਼ 51-89*, ਟਰੁੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟ੍ਰੂਥ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਸਰਸੀ, ਆਰਕੈਂਸਾ: ਰਿਸੋਰਸ ਪਬਲਿਕੇਸ਼ਨਜ਼, 2006), 484.

¹¹ਕੁਝ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ‘ਸੰਸਾਰ ਦੇ’ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਮੈਜ਼ਗਰ, 28)। ¹²ਅਲਬ੍ਰਾਈਟ ਐਂਡ ਮੰਨ, 170. ¹³ਡੇਵਿਡ ਹਿਲ, *ਦ ਗੌਸਪਲ ਆਫ ਮੈਥਿਊ*, ਦ ਨਿਊ ਸੈਂਚੁਰੀ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1972), 238. ¹⁴ਜੇ. ਡਬਲਯੂ. ਮੈਕਗਰਵੇ, *ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਜਿਲਦ 1, *ਮੈਥਿਊ ਐਂਡ ਮਾਰਕ* (ਪੰਨਾ ਰਹਿਤ, 1875; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਡਿਲਾਈਟ, ਆਰਕੈਂਸਾ: ਗੌਸਪਲ ਲਾਈਟ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., ਮਿਤੀ ਰਹਿਤ), 124. ¹⁵ਮਿਸ਼ਨਾਰ ਬਾਬਾ ਬਥਰਾ 4.8, 9. ¹⁶ਰੱਬੀ ਲੋਕ ਇਸ ਤੇ ਵੀ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਲੱਭ ਕੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਟਾਲਮੁਡ ਬਾਬਾ ਮੇਜ਼ੀਆ 25ਏ; ਜੇਰੂਸਲੇਮ ਟਾਲਮੁਡ ਬਾਬਾ ਮੇਜ਼ੀਆ 2.5.) ¹⁷ਅਲਬ੍ਰਾਈਟ ਐਂਡ ਮੰਨ, 170. ¹⁸ਵਾਲਟਰ ਬਾਊਰ, *ਏ ਗ੍ਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਲਿਟਰੇਚਰ*, ਜਿਲਦ 3ਜੀ, ਅਨੁ. ਅਤੇ ਸੋਧ, ਫ੍ਰੈਡਰਿਕ ਡਬਲਯੂ. ਡੈਂਕਰ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈੱਸ, 2000), 325. ¹⁹ਉਰੀ, 913. ²⁰ਕੀਨਰ, *ਮੈਥਿਊ*, 392.

²¹ਨੀਲ ਆਰ. ਲਾਈਟਫੁਟ *ਲਿਸਨ ਫਰਾਮ ਦ ਪੈਰੇਬਲਜ਼* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1965), 40-41 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।